

OCHRANNÁ LÉČBA V NEPŘÍSLUŠNÉ ORDINACI

J. HLAVATÝ

Ordinace AT OÚNZ Nymburk,
ředitelka: MUDr. V. Dittrichová

Administrativními předpoklady výkonu ochranné léčby podle § 72 tr. zákona, např. protialkoholní, ambulantní formou je soudní dokumentace, jež má sestávat:

1. z rozsudku,
2. ze znaleckého posudku a
3. z „nařízení výkonu ochranného ambulantního léčení“.

Nehodlám se zabývat tím, že se stává neblahým zvykem zejména samosoudců u mnohých soudů nařizovat ambulantní ochrannou léčbu diletantsky, jen podle referencí od národního výboru z místa bydliště, od oddělení Veřejné bezpečnosti, od zaměstnavatele, aniž by postižený byl odborně lékařsky vyšetřen a aniž by byl zkoumán jeho duševní stav. Takže velice často, ba převážně, odborné psychiatrické vyjádření chybí. Avšak často postrádáme i rozsudek!

V ordinaci AT OÚNZ Nymburk nezahájíme léčbu dokud náležitosti uvedené výše pod body 1 až 3 neobdržíme. Avšak tehdy, je-li ochranná AT léčba ambulantní formou nařízena kvalifikovaně, podle trvalého bydliště, ale pacient se přestěhuje, nastávají komplikace. O-AT, které bylo léčení nařízeno, předává dokumentaci další ordinaci podle nového bydliště pacienta. Byť o tom uvědomí soud, je to chybné a po právní stránce irelevantní. Proč? Protože předávající AT ordinace si osobuje právo nařizovat jiné ordinaci ochranné léčení, ač k tomu není oprávněna a soudem zmocněna, sponte sua přestává plnit jí adresovaný soudní příkaz k výkonu léčby. Na druhé straně ordinace, která má převzít výkon ochranné léčby bez jmenovitého nařízení soudu, postrádá puvoár realizovat léčbu se všemi – i omezujícími a represivními – důsledky.

Například: nevyhoví-li pacient výzvam k dostavení se do O-AT k výkonu ochranné léčby, nelze přimět orgány Veřejné bezpečnosti k předvedení, neboť soudní rozhodnutí k výkonu léčení je adresováno jiné ordinaci.

V „nepříslušné“ O-AT, tedy v té, které výkon ochranné léčby nebyl nařízen, je ztížená manipulace s řidičskými průkazy pacientů.- Odhlédnuto od nařízení, že každý lékař, který zjistí nezpůsobilost občana k řízení motorových vozidel má učinit příslušné ohlášení, jako instituce tak nemůže učinit ordinace AT, které byla předána dokumentace pacienta v ochranné léčbě jinou ordinací. Tato další O-AT není k tomu kompetentní, nemá soudní příkaz k ochrannému léčení, byť by bylo notoricky známo, že pacient v ochranné léčbě nesmí vlastnit řidičské oprávnění. A to ani tehdy, abstinuje-

Předneseno na Vědecko-pracovních dnech soudní psychiatrie dne 14. 12. 1989 v Lázních Bohdaneč

li. Nastává situace analogická té, která vzniká po předání pacienta druhé ordinaci podle přechodného pobytu anebo podle pracoviště mimo okres. Tato ordinace rovněž nemá oprávnění například navrhovat „výměrové“ léčení podle protialkoholního zákona a jiné. Je to situace takřka schizofrenní, neboť právě z místa přechodného bydliště či pracoviště se může AT ordinace dozvídat o pacientovi a získává odtud o něm cenné informace. Jenže ve správním řízení jsou eventuelní zásahy O-AT vůči takovému nepřislušnému pacientovi relativně nepřipustné.

Také není jasné, jaké důsledky mohou vyplynout z aplikace § 9 odst. 6 zákona 37/1989 ČNR o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniami a zákona 46/1989 SNR, které ukládají zdravotnickému zařízení zapisovat osoby závislé na alkoholu nebo jiné návykové látky do své evidence a o zápisu vyrozumět osobu, jíž se zápis týká. A odstavec 7 téhož paragrafu: „Má-li osoba zapsaná do evidence za to, že zápis je nesprávný, může podat návrh na přezkoumání takového opatření podle zvláštních předpisů (§ 77 zákona č. 20/1966, o péči o zdraví lidu); rozhodnutí národního výboru podle těchto předpisů přezkoumá soud...“. Jestliže tedy předá O-AT, které byl soudním výrokem nařízen výkon ochranné léčby dokumentaci pacienta jiné ordinaci a tato, aniž má vlastní nařízení soudu, hodlá léčení podle § 72 tr. zák. vykonávat a oznámí pacientovi, že jej zapisuje do evidence, může pacient podat návrh na přezkoumání – a který národní výbor a soud o tom rozhodne? Ten, v jehož působnosti se nalézá OÚNZ s ordinací AT a kde trvale bydlí pacient anebo soud v místě, kde pracuje O-AT, jíž byl výkon léčení nařízen anebo dokonce ten, který léčbu nařídil a je příslušný podle místa spáchání trestního činu?

Domnívám se, že při pouhém předávání dokumentace pacienta, jemuž je nařízeno ochranné protialkoholní léčení ambulantní formou, soud, který léčení nařídil, ztrácí přehled, kdo a kde léčení vykonává, byť byl o předání ordinací, jíž léčení nařídil, uvědoměn. To zejména tehdy, mění-li povinný svá bydliště a dokumentace cestuje za ním z O-AT do O-AT. A soud, v jehož působnosti se nalézá další ordinace AT, přehled nezíská, neboť o předání není vyrozuměn. Nebývá zpraven ani místní ordinací, neboť ta z dokumentace zjistí, že zahájení výkonu léčby bylo oznámeno nařizujícímu soudu a zpravidla okresní soud, který by měl nadále dle trvalého bydliště pacienta léčbu sledovat, neinformuje.

Kasuistika

Opakovaně trestanému, opakovaně na Záchytné stanici pro alkoholiky zadržovanému a v psychiatrických léčebnách hospitalizovanému pacientovi mění v roce 1988 OS Litoměřice ústavní protialkoholní léčbu dle § 72 tr. zák. v léčení ambulantní formou – dále nelze z dokumentace mezi ordinacemi AT předávané k tomuto údaji více zjistit.

Týž delikvent byl však v roce 1981 odsouzen OS v České Lípě mimo jiné k ambulantní ochranné protialkoholní léčbě a její výkon byl nařízen tamnímu OÚNZ dne 15. X. 1984! Léčba byla zahájena, nasazen Antabus.

Vzhledem ke změně bydliště v roce 1985 byla předána dokumentace ordinaci AT v Děčíně. Tam se pacient dostavil až v roce 1988, a to po hospitalizaci v PL Horní Bečkovice – viz výše.

Vzhledem k trvalému bydlišti byla dokumentace zaslána opět O-AT v České Lípě.

Do ordinace AT OÚNZ Nymburk byla zdravotnická karta předána v březnu roku 1989 z O-AT v Chomutově, kam se dostala buh ví jak. Chomutovský psychiatr informoval soud v České Lípě s tím, že se pacient přestěhoval na Nymbursko. Pacient se sice do ordinace dostavil, protože však neplnil podmínky ochranné léčby, byl mu sdělen úmysl doporučit soudu změnu v ústavní léčení. Vícekrát nepřišel.

J. HLAVATÝ/ OCHRANNÁ LÉČBA V NEPŘÍSLUŠNÉ ORDINACI

Okresní soud v České Lípě teprve po opakovaných urgencích zaslal adresně i O-AT OÚNZ Nymburk nařízení k výkonu ochranné protialkoholní léčby, takže konečně může být požádána Bezpečnost o předvedení a OS v Nymburce o změnu formy ochranného léčení.

Zda českolipský soud o případu informoval OS v Nymburce není známo. Z absence dotazů ve zdravotnické dokumentaci je patrné, že nebyly zaangažovány soudy v Děčíně ani Chomutově.

Mám za to, že v zájmu stanovení kompetentnosti jiné ordinace AT k pokračování výkonu ochranné protialkoholní léčby je nezbytné podobné administrativní opatření jako před zahájením léčení. Tedy nejen předání dokumentace zdravotnického zařízení z předchozího místa a oznámení soudu, ale soudem adresované „nařízení výkonu ochranného ambulantního léčení“ další O-AT OÚNZ, kde se pacient k pobytu přihlásil a kde se zdržuje, například pracovně. Bude-li o tom uvědoměn i soud, v jehož pravomoci je sledování a ukončení ochranného léčení, stanoví-li své „Nt“ může pak od ordinace vyžadovat zprávy a činit opatření. Dosavadní praxe to však neumožňuje, ba znesnadňuje realizaci ochranných léčeb ordinacím protialkoholní a protitoxikomannické péče OÚNZ stavě je obrazně řečeno mimo zákon.

Souhrn

Administrativními předpoklady výkonu ochranné léčby, např. protialkoholní podle § 72 tr. zákona ambulantní formou, je soudní dokumentace, jež má sestávat: 1. z rozsudku; 2. z nařízení výkonu ochranného ambulantního léčení; 3. ze znaleckého posudku.

Komplikovaná situace nastává, je-li kvalifikovaně nařízena ochranná AT léčba ambulantní formou podle trvalého bydliště příslušné ordinaci, ale pacient mění bydliště a O-AT, které bylo léčení nařízeno předá dokumentaci další ordinaci podle nového místa pobytu.

Ordinace, která má převzít výkon ochranné léčby, pouze z rozhodnutí jiné ordinace AT, není k tomu jmenovitě zmocněna soudním nařízením, postrádá puvoár realizovat léčbu se všemi (i omezujícími a represivními) důsledky. Například nelze přimět VB k předvedení, neboť soudní rozhodnutí k výkonu léčení je adresováno jinému zdravotnickému zařízení, v „nepříslušné“ O-AT, t.j. v té, které výkon ochranné léčby nebyl soudem nařízen, je ztížena manipulace s řidičskými průkazy pacientů.

Není jasné, jaké důsledky mohou vyplynout také z aplikace § 9 odst. 6 zák. 37/1989 ČNR o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi a zák. 46/1989 SNR, neboť je uloženo zdravotnickým zařízením zapisovat osoby závislé na alkoholu nebo na jiné návykové látce do své evidence a o zápisu vyzrozumět osobu, již se zápis týká a upozornit ji na možnost návrhu na přezkoumání tohoto opatření.

Také pouhým předáváním zdravotnické dokumentace pacienta, jenž má nařízeno ochranné léčení ambulantní formou, soud, který léčení nařídil, ztrácí přehled, kde se léčení vykonává.

Tedy v zájmu stanovení kompetentnosti jiné ordinace AT k pokračování výkonu ochranné protialkoholní léčby ambulantní formou nežli které bylo soudem nařízeno, je nezbytné podobné administrativní opatření jako před úplným zahájením léčení, t.j. nejméně nařízení konkrétně adresovaného!

Do redakcie prišlo dňa: 19. 12. 1989

Adresa autora: MUDr. J. Hlavatý, Boleslavská tř. 425, 288 64 Nymburk